

Актуальні проблеми кримінального та кримінально-процесуального права :

анотований бібліографічний список

Вип. 12 / 2026

10 - 26 липня

URL: <http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. **Адонін В. Проведення внутрішніх розслідувань в Україні: практичний посібник для іноземних компаній** [Електронний ресурс] / Володимир Адонін // Юрид. практика. – 2026. – 21 лип. — Електрон. дані. *Розглянуто питання внутрішніх розслідувань як одного із ключових інструментів корпоративного управління. Окреслено специфіку внутрішніх розслідувань в Україні, які є практичним механізмом захисту компанії, її менеджменту, акціонерів, працівників, активів і репутації, і головна мета якого полягає у встановленні фактів, правильній оцінці ризиків, збереженні доказів, підготовки до можливого інтересу з боку правоохоронних органів і формулюванні власної обґрунтованої позиції. Визначено алгоритм дій при проведенні внутрішнього корпоративного розслідування, зокрема вказано на тісний зв'язок між корпоративними інцидентами та кримінальним процесом, коли компанії можуть потрапити в поле зору будь-якого слідчого органу України: Бюро економічної безпеки (БЕБ), Національного антикорупційного бюро України (НАБУ), Державного бюро розслідувань (ДБР), Національної поліції України (НПУ), Служби безпеки України (СБУ) або прокуратури. Надано рекомендації щодо дій керівництва компанії у разі відкриття кримінального провадження та обґрунтовано необхідність*

координації з іноземними юристами у проведенні внутрішніх розслідувань. Визнано доцільним пояснити іноземним радникам українські кримінально-процесуальні ризики, правила обшуку, вилучення майна, допитів, персональних даних, трудового права та взаємодії з слідчими органами, що дозволить уникнути низки проблем у спілкуванні з правоохоронними органами. Текст: <https://pravo.ua/provedennia-vnutrishnikh-rozsliduvan-v-ukraini-praktychnyi-posibnyk-dlia-inozemnykh-kompanii/>

2. **Активісти за майже рік зафіксували 29 випадків тиску на антикорупційних діячів** [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2026. – 21 лип. – Електрон. дані. Висвітлено результати дослідження Центру прав людини ZMINA щодо випадків тиску на антикорупційних діячів в Україні. Проаналізовано задокументовані випадки кримінального переслідування, обшуків та інших процесуальних дій, які могли використовуватися як засіб впливу на представників антикорупційної спільноти. Наголошено на необхідності посилення правових гарантій незалежності антикорупційних інституцій, удосконалення судового контролю за слідчими діями та забезпечення належного захисту громадських активістів відповідно до принципів верховенства права. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4146497-aktivisti-za-majze-rik-zafiksuvali-29-vipadkiv-tisku-na-antikorupcijnih-diaciv.html>

3. **Брисковська О. М. Роль корупції в розвитку організованої злочинності в економічній сфері** [Електронний ресурс] / Оксана Миколаївна Брисковська, Марія Василівна Бурак // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2026. – № 2, ч. 2. – С. 123-130. Досліджено корупцію як чинник розвитку організованої злочинності в економічній сфері. Встановлено, що зростання рівня корупції в Україні значною мірою обумовлено запровадженням воєнного стану, що супроводжується суттєвим розширенням повноважень державних органів, внаслідок чого виникають сприятливі умови для зловживань службовим становищем та зниження рівня прозорості в управлінській діяльності. З'ясовано, що організована

економічна злочинність, яка функціонує в подібних умовах, набуває характеристик високоінтелектуального сервісу, здійснюючи складні економічні операції для приховування незаконної діяльності. Зроблено висновок, що тісний взаємозв'язок організованої злочинності із економічними процесами підтверджує необхідність комплексного підходу до вирішення проблеми корупції та її наслідків для національної економіки.

Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2026-2-2/Pravo_ua_2026_2_2_123.pdf

4. **Буцко Д. Історія викрадення і вбивства двох братів. Що відомо про причетність комбрига 155 омбр Лучанова** [Електронний ресурс] / Діана Буцко ; бесіду вела Ірина Ромалійська // Цензор.НЕТ : [інтернет-портал]. – 2026. – 13 лип. — Електрон. дані. *Подано матеріали бесіди з журналісткою Громадського телебачення Діаною Буцко про вбивство двох цивільних із села на Київщині. Зазначено, що у скоєнні злочину підозрюють угруповання військових 155-ої бригади на чолі з комбригом Станіславом Лучановим. Як повідомили у Військовій службі правопорядку, виявлено організовану групу осіб, причетну до злочину, і наразі ”за результатами проведених заходів колишньому командиру 155-ої окремої механізованої бригади та усім встановленим на даний час учасникам злочину повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, пов’язаних із незаконним позбавленням волі та умисним вбивством”.* Текст: <https://censor.net/ua/resonance/4013180/vbyvstvo-brativ-moseyichukiv-scho-vidomo-por-luchanova>

5. **Винарчик О. П. Система покарань за кримінальним кодексом Польщі 1932 року та їх застосування на західноукраїнських землях** / Олег Павлович Винарчик; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т ”Львів. політехніка”, Навч.-наук. ін-т права, психології та інновац. освіти. — Львів : Растр-7, 2025. — 219 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці : А846128** *Здійснено комплексне дослідження системи покарань за кримінальним кодексом Польщі 1932 р. та практики застосування таких на*

західноукраїнських землях. Розкрито поняття злочину за кримінальним кодексом 1932 р., висвітлено структуру кодексу та окреслено окремі види покарань. Приділено увагу роботі Кодифікаційної комісії за участі представників львівської школи права. Акцентовано на досягненнях Ю. Макаревича як одного із авторів кодексу. З'ясовано роль Міністерства юстиції та Кодифікаційної комісії Другої Речі Посполитої в уніфікації та систематизації польського законодавства, у тому числі кримінального. У роботі використано значну базу архівних матеріалів, аналіз яких дозволяє більш повно відобразити та проаналізувати практичне застосування норм кодексу.

6. Винокуров Ю. О. Тактичні завдання та тактичні операції початкового етапу розслідування організованої злочинності у сфері економіки [Електронний ресурс] / Ю. О. Винокуров // Право і сусп.-во. – 2026. – № 3. – С. 254-262. Досліджено особливості застосування тактичних операцій на початковому етапі розслідування організованої злочинності у сфері економіки. Обґрунтовано, що особливе значення має початковий етап розслідування, оскільки саме на цій стадії формуються основні напрями криміналістичного пізнання, висувуються та перевіряються слідчі версії, здійснюється пошук та фіксація первинної доказової інформації, а також визначається загальна стратегія розслідування. Узагальнено типові тактичні завдання початкового етапу розслідування організованих злочинів у сфері економіки та визначено систему типових і специфічних тактичних операцій, спрямованих на вирішення зазначених завдань. Вказано, що їх комплексне застосування сприяє підвищенню ефективності отримання, перевірки та закріплення доказової інформації під час розслідування організованих проявів економічної злочинності. Текст: https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/3_2026/35.pdf

7. Відбулося позачергове засідання Комітету з питань правоохоронної діяльності [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 17 лип. [№ 641]. – Електрон.

дані. Повідомлено, що 15. 07. 2026 відбулося позачергове засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань правоохоронної діяльності. На розгляд народних депутатів України – членів Комітету виносилися законопроекти, за результатами розгляду яких ухвалено низку рішень. Зокрема, Комітет рекомендував ВР України: ухвалити за основу проєкт Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за дії, які призводять до травматизму та смертності на дорогах (реєстр. № 15348); відхилити проєкт Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України (КК України) щодо посилення відповідальності за дії, що призводять до загибелі й травмування людей на дорогах (реєстр. № 15348-1); ухвалити у другому читанні та в цілому як Закон проєкт Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та інших законів України щодо оптимізації процесів розшуку осіб, зниклих безвісти, та ідентифікації невпізнаних тіл (останків) під час дії воєнного стану (реєстр. № 14095) та інші. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391967>

8. Волкотруб С. Г. Таємниця досудового розслідування: питання правової визначеності [Електронний ресурс] / Сергій Григорович Волкотруб, Олег Вікторович Кравчук // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2026. – № 2, ч. 2. – С. 131-136. Досліджено проблеми врегулювання інституту недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування, передбаченого ст. 222 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Проаналізовано теоретичні та прикладні аспекти правового режиму таємниці досудового розслідування в контексті забезпечення дієвості кримінального провадження, захисту прав його учасників та дотримання стандартів свободи вираження поглядів. Вказано на відсутність єдиного підходу до визначення змісту відомостей досудового розслідування та співвідношення низки понять. Виокремлено відомості, що підлягають абсолютному нерозголошенню, а також відомості, можливість

поширення яких залежить від процесуального розсуду слідчого чи прокурора. Окрему увагу приділено практиці Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) щодо співвідношення таємниці досудового розслідування та свободи вираження поглядів. Зроблено висновок про необхідність удосконалення ст. 222 КПК України шляхом законодавчого визначення поняття відомостей досудового розслідування, уточнення меж конфіденційності та забезпечення належного рівня передбачуваності правового регулювання. Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2026-2-2/Pravo_ua_2026_2_2_131.pdf

9. **Готін О. М. Корупційні кримінальні правопорушення – виокремлення поняття** [Електронний ресурс] / О. М. Готін // Право і сусп.-во. – 2026. – № 3. – С. 263-270. Виокремлено ознаки та види корупційних кримінальних правопорушень, а також сформульовано їх поняття. Здійснено аналіз міжнародного та вітчизняного антикорупційного законодавства. Встановлено види корупційних кримінальних правопорушень, до яких віднесено: корупційні кримінальні правопорушення загального характеру; корупційні кримінальні правопорушення спеціального характеру та у яких необхідна співучасть; корупційні кримінальні правопорушення загального і спеціального характеру при наданні публічних послуг та необхідна співучасть у деяких із них; корупційні кримінальні правопорушення, які забезпечують отримання, використання, приховування неправомірного зиску; корупційні кримінальні правопорушення у певній сфері. Текст: https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/3_2026/36.pdf

10. **Декриміналізація порнографії та захист дітей: що насправді ухвалила Верховна Рада** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 15 лип. — Електрон. дані. Окреслено ключові положення законопроекту № 15294 щодо змін до Кримінального кодексу України (КК України) в частині охорони суспільної моралі, ухваленого Верховною Радою України (ВР України) у першому читанні. Зазначено, що проєкт має на меті привести українське право у відповідність до стандартів Ланцаротської конвенції та

Директиви 2011/93/ЄС, а також містить чітке розмежування між добровільним створенням контенту повнолітніми особами та тяжкими злочинами: дитячою порнографією, примусом і насильством. Наголошено, що законопроект пропонує декриміналізацію, а не легалізацію порнографії, тобто передбачає декриміналізацію окремих дій, пов'язаних із порнографічним контентом, якщо вони відбуваються за добровільною участю повнолітніх осіб і не пов'язані з його поширенням серед дітей чи іншими суспільно небезпечними діями. Вказано, що режим часткової декриміналізації (де карається лише дитяча порнографія, насильство та розповсюдження без згоди) діє у більшості країн Європейського Союзу (ЄС), зокрема в Австрії, Данії, Франції, Німеччині та Швейцарії. Окрім того, довідка щодо відповідності проєкту зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, зокрема міжнародно-правовим, та праву ЄС підтвердила, що проєкт № 15294 не суперечить Угоді про асоціацію та міжнародним зобов'язанням України, навпаки, він краще реалізує вимоги Конвенції Організації Об'єднаних Націй (ООН) про права дитини, захищаючи дітей від сексуальних зловживань. Текст:

<https://sud.ua/uk/news/publication/366640-dekryminalizatsiia-pornohrafii-ta-zakhyst-ditei-shcho-naspravdi-ukhvalyla-verkhovna-rada>

11. ЄСПЛ уперше оцінив "воєнні" норми КПК України щодо тримання під вартою [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 24 лип. – Електрон. дані. Йдеться про рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) від 23. 07. 2026 у справі "Колесник і Смельницький проти України", у якому вперше оцінено відповідність Конвенції положень Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), запроваджених після початку повномасштабної війни. Проаналізувавши норми КПК України, які регулюють застосування запобіжних заходів у період воєнного стану, суд дійшов висновку, що ці норми не встановлюють обов'язкового тримання під вартою, а також врахував рішення Конституційного Суду України (КСУ) від 19. 06. 2024 року № 7-р(II)/2024 і

погодився, що вони не позбавляють суди можливості визначати заставу та застосовувати індивідуальний підхід при обранні запобіжного заходу. Наведено коментар уповноваженої у справах ЄСПЛ Маргарити Сокоренко, яка зазначила, що це рішення є важливим для практики застосування кримінального процесуального законодавства в умовах воєнного стану, та наголосила, що "ЄСПЛ врахував безпрецедентні виклики, з якими стикається система правосуддя України в умовах повномасштабної війни". Текст: <https://pravo.ua/iespl-upershe-otsinyv-voienni-normy-kpk-ukrainy-shchodo-trymannia-pid-vartoi/>

12. **За екоцид можуть запровадити довічне ув'язнення: деталі нового законопроекту** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 17 лип. — Електрон. дані. Окреслено ключові норми законопроекту про внесення змін до Кримінального кодексу України (КК України) щодо уточнення відповідальності за екоцид. Зазначено, що автори законодавчої ініціативи пропонують змінити статтю 441 Кримінального кодексу України (КК України), оскільки, на їх думку, чинна редакція не відповідає сучасним викликам, особливо після масштабного руйнування українського довкілля внаслідок повномасштабної війни, та не дозволяє ефективно притягати винних до відповідальності. Наголошено, що у разі ухвалення документу парламентом, в Україні вперше буде створено деталізовану систему кримінальної відповідальності за екоцид із чітким визначенням екологічної катастрофи, можливістю призначення довічного позбавлення волі у найтяжчих випадках та механізмом ліквідації юридичних осіб, діяльність яких призвела до незворотного знищення довкілля. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/366885-za-ekotsyd-mozhut-zaprovadyty-dovichne-uviaznennia-detali-novoho-zakonoproiektu>

13. **Здоровило Т. Затримано екскомбрига 155 ОМБр Лучанова: за "образу" дружини наказав убити братів** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2026. – 13 лип. — Електрон. дані. Йдеться про затримання у Києві екскомбрига 155-ої окремої механізованої бригади

Станіслава Лучанова, підозрюваного у викраденні і вбивстві двох братів – цивільних чоловіків. Наведено повідомлення пресслужби Офісу Генерального прокурора України та Президента України Володимира Зеленського у Facebook і міністра внутрішніх справ Ігоря Климента в Telegram. Зокрема Президент України Володимир Зеленський заявив, що мав доповідь міністра внутрішніх справ Ігоря Климента щодо затримання ще одного підозрюваного у жорстокому вбивстві двох мешканців Київщини, та наголосив, що "встановити повну правду та притягнути до відповідальності всіх винних – це потреба всієї країни". Своєю чергою, Ігор Клименко розповів, що правоохоронці опрацювали "десятки камер відеоспостереження, проаналізували маршрути пересування транспортних засобів, встановили використані автомобілі та зібрали докази, які дозволили поетапно відтворити хронологію злочину". Зазначено, що наразі Станіславу Лучанову оголошено підозру в організації викрадення людини та умисному вбивстві двох осіб із тяжкими наслідками, за що йому загрожує до 15 років за гратами або довічне позбавлення волі. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194608/>

14. **Здоровило Т. Правоохоронці заблокували ще 7 каналів нелегального продажу зброї в Україні** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2026. – 17 лип. — Електрон. дані. Подано повідомлення на сайті Служби безпеки України (СБУ) про проведені СБУ, Державним бюро розслідування (ДБР) і Національною поліцією України (НПУ) комплексні заходи, внаслідок яких ліквідовано сім підпільних каналів збуту бойових засобів ураження та затримано організаторів оборудок. Наразі затриманим повідомлено про підозру відповідно до вчинених злочинів за декількома статтями Кримінального кодексу України (КК України): ч. 1 ст. 263 (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами); ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 263 (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, вчинене за попередньою змовою групою осіб); ч. 4 ст. 410 (викрадення військового

майна, вчинене в умовах воєнного стану). Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194657/>

15. **Здоровило Т. Пристасті по "полуничці": в Україні посилять відповідальність за дитяче порно й декриміналізують доросле** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2026. – 14 лип. – Електрон. дані. *Йдеться про ухвалення у першому читанні Верховною Радою України (ВР України) законопроекту № №15294, який передбачає посилення відповідальності за виготовлення і розповсюдження дитячої порнографії, а також декриміналізацію дорослого порноконтенту. Окреслено зміни, які запропоновано внести до статей 301-303 Кримінального кодексу України (КК України).* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194639/>

16. **Здоровило Т. 15 років в'язниці та конфіскація майна – ВАКС визнав винним екснардепа-втікача Андрія Деркача** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2026. – 13 лип. — Електрон. дані. *Подано повідомлення організації "Transparency International Ukraine" у Телеграм про рішення Вищого антикорупційного суду (ВАКС), який визнав винним у державній зраді колишнього народного депутата Андрія Деркача, який втік до РФ, та засудив його до 15 років тюремного ув'язнення з конфіскацією майна. Зазначено, що у 2022 р. Служба безпеки України (СБУ) заявила, що Андрій Деркач був завербований російською розвідкою, а у 2023 р. Президент України Володимир Зеленський позбавив його українського громадянства, після чого Верховна Рада України (ВР України) припинила його повноваження.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194606/>

17. **Здоровило Т. Спецслужби рф готували подвійний теракт у центрі Івано-Франківська** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2026. – 21 лип. – Електрон. дані. *Подано повідомлення на сайті Служби безпеки України (СБУ) про запобігання теракту російських спецслужб в Івано-Франківську. Зазначено, що внаслідок дій на випередження Контррозвідки СБУ зірвано спробу ворога здійснити*

подвійний підриг у дворі житлового комплексу в центральній частині міста. Окрім того, Контррозвідка СБУ не лише запобігла теракту, а й задокументувала весь процес його підготовки і встановила співробітників спецслужб РФ, причетних до планування злочину. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194680/>

18. **Зелькіна Т. Господарська діяльність під окупацією: між виживанням і колабораціонізмом – блог Тетяни Зелькіної** [Електронний ресурс] / Тетяна Зелькіна // Юрид. практика. – 2026. – 13 лип. — Електрон. дані. Проаналізовано практику відкриття кримінальних проваджень за статтею 111-1 Кримінального кодексу України (КК України), відповідно до якої власникам і керівникам підприємств висувають підозру у колабораційній діяльності. На основі сформульованої у постанові від 10. 12. 2024 принципової позиції Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (ККС ВС) доведено, що діяльність, здійснена до фактичного встановлення окупаційного контролю або поза межами окупованої території, виключає склад злочину за ст. 111-1 КК України. Надано рекомендації щодо низки дій, які доцільно здійснити компаніям, що мали або мають активи, діяльність чи господарські зв'язки на окупованій території. Констатовано, що дослідження практики застосування ч. 4 ст. 111-1 КК України свідчить, що цю норму нерідко застосовують без належного дослідження умислу – ключового елементу складу злочину, та вказано, що наразі судова практика поступово відходить від оцінки лише зовнішніх ознак господарської діяльності, відтак у центрі уваги опиняються питання умислу, добровільності, наявності реальної альтернативи та індивідуальної ролі кожної особи. Текст: <https://pravo.ua/hospodarska-diialnist-pid-okupatsiiei-u-mizh-vyzhyvanniam-i-kolaboratsionizmom-bloh-tetiany-zelkinoi/>

19. **Йовенко І. І. Поняття довілля як об'єкта кримінально-правової охорони** [Електронний ресурс] / І. І. Йовенко // Право і сусп.-во. – 2026. – № 3. – С. 202-207. Здійснено комплексне дослідження поняття довілля як об'єкта кримінально-правової охорони. Доведено, що довілля як

правова категорія має складну, багаторівневу структуру та охоплює не лише природні компоненти (землю, води, атмосферне повітря, рослинний і тваринний світ), але й антропогенні, техногенні та соціальні фактори, які формують середовище життєдіяльності людини. Особливу увагу приділено аналізу положень Конституції України, цивільного та екологічного законодавства, а також міжнародно-правових актів, які закріплюють право людини на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Аргументовано, що у кримінальному праві довкілля слід розглядати не лише як матеріальне середовище існування людини, але і як систему суспільних відносин, пов'язаних із його охороною, відтворенням та раціональним використанням. Зроблено висновок про необхідність удосконалення понятійного апарату кримінального законодавства України, зокрема шляхом законодавчого закріплення уніфікованого визначення довкілля, що сприятиме підвищенню ефективності протидії кримінальним правопорушенням у цій сфері та забезпеченню належного рівня екологічної безпеки. Текст: https://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/3_2026/29.pdf

20. ККС ВС вказав на наслідки систематичних неявок сторони захисту в судові засідання [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 15 лип. — Електрон. дані. Подано висновок Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (ККС ВС) у постанові від 04. 06. 2026 у справі № 947/21679/23. За результатами розгляду справи суд наголосив, що систематичні неявки належним чином повідомленої сторони захисту в судові засідання свідчать про її свідоме зловживання своїми процесуальними правами, безпідставне затягування судового процесу та перешкоджання розгляду кримінального провадження в розумні строки, враховуючи закінчення перебігу строків давності притягнення до кримінальної відповідальності, передбачених ст. 49 Кримінального кодексу України (КК України). Текст: <https://pravo.ua/kks-vs-vkazav-na-naslidky-systematichnykh-neiavok-storony-zakhystu-v-sudovi-zasidannia/>

21. **ККС ВС роз'яснив, які процесуальні дії можуть вчинятися на стадії судових дебатів** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 16 лип. — Електрон. дані. *Подано висновки Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (ККС ВС) у постанові від 03. 06. 2026 у справі № 511/1762/20 за касаційною скаргою засудженого, який зазначив, що місцевий суд порушив його право на захист, оскільки відмовився долучати до матеріалів провадження оголошене в судових дебатах та подане до виходу суду в нарадчу кімнату клопотання сторони захисту про визнання доказів недопустимими. За результатами розгляду скарги суд зробив висновок, що під час судових дебатів учасники судового провадження виступають із промовами, а суд може відновити з'ясування обставин та перевірку їх доказами, тож проведення будь-яких інших процесуальних дій, як-от розгляд клопотань та заяв, у Кримінальному процесуальному кодексі України (КПК України) не передбачено.* Текст: <https://pravo.ua/kks-vs-roz-iasnyv-iaki-protsestualni-dii-mozhut-vchyniatysia-na-stadii-sudovykh-debativ/>

22. **Козаченко В. Межі прокурорської дискреції у повторних клопотаннях про арешт майна та гарантії судового контролю** [Електронний ресурс] / Вікторія Козаченко // Юрид. практика. – 2026. – 14 лип. — Електрон. дані. *Розглянуто питання про межі допустимої процесуальної поведінки сторони обвинувачення у зв'язку з практикою застосування повторного звернення прокурора з клопотанням про арешт майна після скасування такого арешту слідчим суддею. Наведено приклади із судової практики та зазначено, що Комітетом Верховної Ради України (ВР України) з питань правоохоронної діяльності підготовлений до першого читання проєкт Закону № 14325 від 23. 12. 2025 "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення підстав та порядку арешту нерухомого майна", мета якого – посилити процесуальні гарантії права власності, підвищити стандарти судового контролю та конкретизувати вимоги до застосування арешту майна. Окреслено межі прокурорської дискреції у питанні повторного звернення до слідчого судді*

відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та стандартів професійної поведінки прокурора й зроблено висновок, що лише жорстка дисциплінарна практика зможе запобігти системним зловживанням процесуальними правами та гарантувати захист права власності від умисного протиправного тиску. Текст: <https://pravo.ua/mezhi-prokurorskoj-dyskretsii-u-povtornykh-klopotanniakh-pro-aresht-maina-ta-harantii-sudovoho-kontroliu/>

23. Комашук Ю. І. Принцип комплементарності як юрисдикційний бар'єр у практиці Міжнародного кримінального суду [Електронний ресурс] / Юрій Ігорович Комашук // Право.UA : наук.-практ. журн.— 2026. — № 2, ч. 2. — С. 189-194. *Досліджено принцип комплементарності як фундаментальний механізм розмежування юрисдикції між Міжнародним кримінальним судом (МКС) та національними правовими системами. Проаналізовано нормативний зміст критеріїв допустимості справи, передбачених статтею 17 Римського статуту, та висвітлену практику МКС у деяких справах, якою сформовано критерій тотожності особи та поведінки як умову неприйнятності справи. Розглянуто застосування зазначеного критерію на практиці та обґрунтовано, що юрисдикційні бар'єри, які виникають у зв'язку із застосуванням принципу комплементарності, мають як правову, так і політичну природу. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення механізмів застосування принципу комплементарності з метою запобігання його використанню як інструменту ухилення від відповідальності. Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2026-2-2/Pravo_ua_2026_2_2_189.pdf*

24. Кримінальний кодекс майбутнього: робоча група передасть Президенту проєкт наймасштабнішої кримінально-правової реформи [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. — 2026. — 23 лип. — Електрон. дані. *Розкрито зміст проєкту нового Кримінального кодексу України (КК України), розробленого Робочою групою з питань розвитку кримінального*

права, яка діє у складі Комісії з питань правової реформи при Президентові України за участі провідних науковців-криміналістів і практиків, а також представники Верховного Суду та правоохоронних органів, народних депутатів і незалежних експертів. Серед головних нововведень та змін в проєкті: повна зміна класифікації кримінальних правопорушень; скорочення переліку кримінальних покарань; запровадження типових санкцій; декриміналізація окремих діянь; перегляд підходів до кримінально-правової охорони життя та здоров'я людини; розширення підстав, що виключають кримінальну відповідальність. Наведено зауваження українських і міжнародних експертів щодо проєкту, зокрема: окремі незвичні законодавчі формулювання; необхідність уточнення норм щодо міжнародного права та універсальної юрисдикції; ризики практичного застосування окремих положень, таких як презумпція осудності й нові критерії встановлення вини. Проєкт передбачає, що новий КК України набере чинності не раніше завершення воєнного стану - з 1 січня року, який настане через три роки після його офіційного опублікування. Текст:

<https://sud.ua/uk/news/publication/367283-kryminalnyi-kodeks-maibutnoho-robocha-hrupa-peredast-prezydentu-proiekt-naimasshtabnishoi-kryminalno-pravovoi-reformy>

25. **Крушеницький А. В. Спрощені процесуальні форми збирання доказів у кримінальному провадженні: проблеми правового регулювання та практики застосування [Електронний ресурс] / Андрій Васильович Крушеницький, Олег Михайлович Ягольник, Андрій Миколайович Удод // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 5. – С. 492-500.** Досліджено процесуальні особливості витребування речей і документів стороною обвинувачення як засобу збирання доказів у кримінальному провадженні. Проаналізовано два чинних засоби збирання речей і документів відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Обґрунтовано необхідність існування в чинному кримінальному процесуальному законодавстві постійно діючого

інституту збирання доказів, який забезпечував би швидке розслідування кримінального правопорушення. Сформульовано конкретні пропозиції щодо удосконалення процесуального порядку витребування речей і документів.

Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44915/44939>

26. КСУ оприлюднив рішення щодо забезпечення права на ознайомлення з матеріалами кримінального провадження [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 17 лип. — Електрон. дані. Подано рішення № 6-р (II)/2026 Другого сенату Конституційного Суду України (КСУ) від 15. 07. 2026 за конституційною скаргою Т. Л. Самборської щодо конституційності статті 309, пункту 2 частини другої статті 428 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). За результатами розгляду скарги Суд постановив: визнати такою, що відповідає Конституції України (є конституційною), статтю 309 КПК України у тім, що вона не передбачає оскарження в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про встановлення строку для ознайомлення з матеріалами досудового розслідування; визнати таким, що відповідає Конституції України (є конституційним), пункт 2 частини 2 статті 428 КПК України як підставу для відмови у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою на ухвалу суду апеляційної інстанції про відмову у відкритті апеляційного провадження. Текст: <https://pravo.ua/ksu-opryliudnyv-rishennia-shchodo-zabezpechennia-prava-na-oznaiomlennia-z-materialamy-kryminalnoho-provadzhennia/>

27. КСУ ухвалив рішення у справі щодо забезпечення альтернативності застави тримання під вартою [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 22 лип. – Електрон. дані. Подано рішення Другого сенату Конституційного Суду України (КСУ) № 9-р(II)/2026 від 21. 07 2026 за конституційною скаргою Р. В. Дудіна щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу п'ятого частини п'ятої статті 182 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), якою встановлено, що у виключних випадках, якщо слідчий суддя, суд

встановить, що застава у зазначених межах не здатна забезпечити виконання особою, що підозрюється, обвинувачується у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину, покладених на неї обов'язків, застава може бути призначена у розмірі, який перевищує вісімдесят чи триста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб відповідно. Дослідивши питання, порушені в конституційній скарзі, Суд визнав таким, що відповідає Конституції України (є конституційним), абзац п'ятий частини п'ятої статті 182 КПК України України, та наголосив, що саме дотримання слідчим суддею, судом наведених юридичних позицій щодо реальної альтернативності застави триманню під вартою забезпечує таке застосування абзацу п'ятого частини п'ятої статті 182 Кодексу, яке є сумісним із вимогами частини другої статті 29 Конституції України. Текст: <https://pravo.ua/ksu-ukhvalyv-rishennia-u-spravi-shchodo-zabezpechennia-alternatyvnosti-zastavy-trymanniu-pid-vartoiu/>

28. Левченко В. Корпоративне управління як інструмент мінімізації ризиків кримінального переслідування бізнесу [Електронний ресурс] / Вікторія Левченко // Юрид. практика. – 2026. – 20 лип. — Електрон. дані. Розглянуто практику слідства у кримінальних провадженнях щодо бізнесу та розкрито роль корпоративного управління як елементу кримінально-правового захисту. Проаналізовано відповідні норми українського законодавства щодо базових елементів корпоративного управління та акцентовано на комплаєнсі як системі раннього виявлення кримінальних ризиків. Констатовано, що сьогодні корпоративне управління – це не лише питання ефективності, а й інфраструктура, яка допомагає підтвердити добросовісність, реальність операцій та економічну логіку управлінських рішень. Текст: <https://pravo.ua/korporativne-upravlinnia-iak-instrument-minimizatsii-ryzykiv-kryminalnoho-peresliduvannia-biznesu>

29. Лиса А. Екснардеп Деркач отримав 15 років за держзраду [Електронний ресурс] / А. Лиса // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 13 лип. — Електрон. дані. За інформацією "Transparency International

Ukraine", Вищий антикорупційний суд (ВАКС) 13.07.2026 визнав винним екснардепа-втікача Андрія Деркача у державній зраді та незаконному збагаченні. За даними слідства, у 2019 – 2020 рр. А. Деркач регулярно зустрічався в Москві з представниками Головного управління Генштабу ЗС РФ, а згодом проводив пресконференції для дискредитації України; він отримав щонайменше \$567 тис. від російських спецслужб і використав їх для інформаційних атак проти України, зокрема для зриву євроінтеграції та погіршення відносин із західними партнерами. Зрештою, суд визнав його винуватим і призначив покарання: 15 років позбавлення волі; позбавлення права обіймати певні посади 3 роки; конфіскація всього майна. Зауважено, що це заочний вирок, оскільки сам Деркач перебуває в РФ, де є сенатором верхньої палати госдуми РФ. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4893789-eksnardep-derkach-otrymav-15-rokiv-za-derzhzradu>

30. Лисенко С. Обшуки в бізнесу – 2026: як підготувати офіс, ІТ-відділ і керівництво [Електронний ресурс] / Сергій Лисенко // Юрид. практика. – 2026. – 15 лип. — Електрон. дані. Подано поради адвоката щодо дій бізнесу у разі проведення обшуку. Зазначено, що основною законною підставою для проведення обшуку в будь-якому приміщенні на підставі ст.ст. 234, 235 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) є ухвала суду, яка виноситься слідчим суддею місцевого загального суду в межах територіальної юрисдикції органу, що проводить досудове розслідування. Вказано, що під час ознайомлення з ухвалою суду про проведення обшуку необхідно звернути увагу на: дату винесення рішення; адресу проведення слідчої дії обшук; уповноважену особу на проведення слідчої дії. Окреслено алгоритм дій під час проведення обшуку та констатовано, що правильні першочергові дії можуть захистити на момент проведення обшуку та згодом від непередбачуваних наслідків, адже обшук не означає притягнення до кримінальної відповідальності, це лише

чергова слідча дія для збору доказів. Текст: <https://pravo.ua/obshuky-u-biznesi-2026-iak-pidhotuvaty-ofis-it-viddil-ta-kerivnytstvo/>

31. **Митрофанова Ю. С. Сексуальне насильство, пов'язане зі збройним конфліктом, у міжнародному та національному кримінальному праві: проблеми кваліфікації й доказування** [Електронний ресурс] / Юлія Сергіївна Митрофанова // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 5. – С. 587-604. *Здійснено комплексне дослідження сексуального насильства, пов'язаного зі збройним конфліктом (СНПК), як одного з найбільш небезпечних міжнародних злочинів сучасності, що посягає не лише на статеву свободу та статеву недоторканість особи, а й на систему міжнародної безпеки, гуманітарні засади ведення війни та основоположні права людини. Проаналізовано сучасні підходи міжнародного кримінального права та міжнародного гуманітарного права до розуміння СНПК, а також встановлено особливості його правової природи. Особливу увагу приділено проблемам кримінально-правової кваліфікації СНПК у національному законодавстві України та з'ясовано співвідношення СНПК із суміжними міжнародними злочинами – злочинами проти людяності та геноцидом. Висвітлено практику Міжнародного кримінального трибуналу щодо колишньої Югославії, Міжнародного кримінального трибуналу щодо Руанди та Міжнародного кримінального суду (МКС) у низці справ. Розглянуто проблеми доказування СНПК в умовах воєнного часу та запропоновано напрями вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність та національної правозастосовної практики у сфері протидії СНПК з урахуванням міжнародно-правових стандартів та практики міжнародних судових інституцій.* Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44923/44947>

32. **Мичко С. Таки сяде? Ексголови Тернопільської облради та екснардепа засудили до 9 років тюрми з конфіскацією** [Електронний ресурс] / Світлана Мичко // Україна молода. – 2026. – 15 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про розгляд Апеляційною палатою Вищого антикорупційного*

суду України (ВАКС) апеляційної скарги сторони захисту на вирок ВАКС від 18. 06. 2025, яким колишнього голову Тернопільської обласної ради Михайла Головка визнано винним у "проханні та одержанні неправомірної вигоди у розмірі 612 000 грн., а також у зберіганні бойових припасів без передбаченого законом дозволу" відповідно до ч. 4 ст. 368 та ч. 1 ст. 263 Кримінального кодексу України (КК України). Як повідомила пресслужба Апеляційної палати, за результатами розгляду колегія суддів частково задовольнила апеляційну скаргу захисника і вирок змінила, виключивши з формулювання обвинувачення посилення на незаконне зберігання бойових припасів, а в іншій частині вирок залишено без змін. Зазначено, що рішення набрало законної сили з моменту проголошення та може бути оскаржене до Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (ККС ВС), відтак Михайла Головка було взято під варту прямо в залі судового засідання. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/4020/180/194615/>

33. **Мовчан О. "Для будь-якого інвестора критично важливо мати зрозумілі, стабільні та передбачувані правила гри", - Олексій Мовчан, народний депутат України [Електронний ресурс] / Олексій Мовчан; бесіду вела Марина Бахолдіна // Юрид. практика. – 2026. – 23 лип. – Електрон. дані. Подано матеріали бесіди з народним депутатом України, заступником голови парламентського Комітету з питань економічного розвитку Олексієм Мовчаном про законодавчі зміни, які формують нові правила для бізнесу, а також про ключові реформи, необхідні для переговорів про вступ до Європейського Союзу (ЄС). Зокрема народний депутат акцентував на гармонізованій з правом ЄС реформі публічних закупівель, та реформі системи оцінки майна відповідно до міжнародних стандартів. Олексій Мовчан прокоментував підготовлений ним законопроект щодо управління юридичними особами, засновниками яких є територіальні громади, спрямований на вирішення ключових проблем управління юридичними особами комунальної форми власності, та вказав на важливість об'єднання зусиль держави, профільних професійних об'єднань**

та юридичного бізнесу для системного навчання і розвитку відповідної європейської експертизи та переосмислення етичних стандартів професійної діяльності. Парламентрій відзначив роботу парламенту над комплексними реформами, де перетинаються питання економіки, кримінальної юстиції та антикорупційної політики, й назвав економічні законопроекти Комітету з питань економічного розвитку, які є пріоритетними на найближчий час і визначальними для переговорів про вступ України до ЄС. Народний депутат позитивно оцінив Закон № 4196-IX, який започаткував скасування Господарського кодексу України та забезпечив перехід до сучасної моделі регулювання господарських відносин, і наголосив, що ця реформа створює для іноземного інвестора зрозумілі, стабільні та передбачувані правила гри, адже ця реформа повністю прибирає застарілі радянські конструкції та максимально наближає все українське бізнес-середовище до прозорих європейських правових стандартів. Текст: <https://pravo.ua/dlia-bud-iakoho-investora-krytychno-vazhlyvo-maty-zrozumili-stabilni-ta-peredbachuvani-pravyla-hry-oleksii-movchan-narodnyi-deputat-ukrainy/>

34. **Нацполіція буде розшукувати сумнівно набуті активи дерслужбовців категорії категорій "Б" і "В"** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 20 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань правоохоронної діяльності 15. 07. 2026, на якому розглянуто проєкту Закону № 15260, що має на меті вдосконалення заходів з виявлення необґрунтованих активів та збору доказів для їх подальшого стягнення в дохід держави. Зазначено, що необхідність реформи обґрунтовується тим, що наразі Національна поліція України (НПУ), розслідуючи кримінальні справи про незаконне збагачення за статтею 368-5 Кримінального кодексу України (КК України), не має достатніх процесуальних інструментів у межах цивільного законодавства для ефективної конфіскації майна службовців середньої ланки. Розкрито суть законодавчих змін, зокрема документ передбачає внесення змін до*

Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП), Цивільного процесуального кодексу та Закону "Про Національну поліцію" й пропонує надати НПУ право вживати заходів щодо виявлення необґрунтованих активів, збирати відповідні докази та передавати матеріали прокурорам для пред'явлення позовів про визнання активів необґрунтованими та їх стягнення в дохід держави у порядку цивільного судочинства. Законопроект підтримали Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), Міністерство внутрішніх справ (МВС) і НПУ, також за результатами засідання парламентський Комітет підтримав законопроект № 15260 і наголосив, що прийняття проекту дозволить забезпечити комплексний підхід до документування фактів незаконного збагачення. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/366895-natspolitsiia-bude-rozshukuvaty-sumnivno-nabuti-aktyvy-dersluzhbovtziv-katehorii-katehorii-b-i-v>

35. **Омбудсман закликав розслідувати напади на адвокатів і захистити їхні професійні права** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 17 лип. — Електрон. дані. Подано звернення Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини Дмитра Лубінця із закликом до компетентних органів забезпечити принципову реакцію на випадки насильства щодо адвокатів та порушення їхніх професійних прав. Зазначено, що підставою для звернення стала справа адвокатки, яка 15. 03. 2025 зазнала тяжких травм під час надання безоплатної правничої допомоги клієнту в одному з територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (ТЦК СП) у Харкові, і після госпіталізації вона перенесла операцію, тривале лікування та реабілітацію, а згодом їй встановили 3-тю групу інвалідності. Як повідомив Дмитро Лубінець, розслідування цього інциденту не було проведено належним чином: особу, винну у нанесенні тілесних ушкоджень, так і не встановили, працівників ТЦК не допитали, записи з камер відеоспостереження не вилучили, а частину необхідних слідчих дій виконали лише після втручання суду. Омбудсман наголосив, що "кожен факт перешкоджання законній діяльності адвоката,

застосування фізичної сили, затягування розслідування чи приховування доказів має отримати належну правову оцінку”, адже безкарність у таких випадках ставить під загрозу право на захист кожного громадянина. Текст: <https://pravo.ua/ombudsman-zaklykav-rozsliduvaty-napady-na-advokativ-i-zakhystyty-ikhni-profesiini-prava/>

36. **Парламент підтримав за основу законопроект про посилення відповідальності за дитячу порнографію** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 14 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про ухвалення Верховною Радою України (ВР України) у першому читанні законопроекту №15294, який передбачає посилення кримінальної відповідальності за виготовлення, зберігання та розповсюдження дитячої порнографії, а також за інші злочини, пов’язані із сексуальною експлуатацією дітей. Зазначено, що документ покликаний посилити захист малолітніх і неповнолітніх осіб шляхом підвищення відповідальності за залучення дітей до надання сексуальних послуг, поширення серед них порнографічної продукції, втягнення у проституцію та інші злочини сексуального характеру. Окреслено комплексні зміни до статей 301 – 303 Кримінального кодексу України (КК України), передбачені в проекті, а також відзначено, що водночас законопроект пропонує декриміналізувати дії, пов’язані з виготовленням, зберіганням, перевезенням, пересиланням, ввезенням, збутом і розповсюдженням порнографічної продукції серед повнолітніх осіб.* Текст: <https://pravo.ua/parlament-pidtrymav-za-osnovu-zakonoproiekt-pro-posylennia-vidpovidalnosti-za-dytiachu-pornohrafiuu/>

37. **Піп'як М. І. Міжнародно-правова допомога та співробітництво у сфері протидії кіберзлочинності: виклики цифрової епохи** [Електронний ресурс] / Микола Іванович Піп'як // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 5. – С. 686-695. *Здійснено комплексний теоретико-правовий аналіз становлення, сучасного стану та перспектив розвитку міжнародного співробітництва у сфері протидії кіберзлочинності. Досліджено еволюцію міжнародної нормативно-правової бази від*

регіональних ініціатив окремих держав до розробки та ухвалення універсального договору під егідою Організації Об'єднаних Націй (ООН). Особливу увагу приділено новій всесвітній конвенції, яка покликана стати єдиною глобальною платформою для взаємної правової допомоги та обміну цифровими даними між країнами з різними правовими системами. Систематизовано ключові правові виклики та системні перешкоди, які знижують ефективність чинних міжнародних механізмів. Сформульовано висновки про необхідність прискорення ратифікаційних процесів, створення дієвих моніторингових інституцій та розробки додаткових протоколів, які регулюватимуть використання штучного інтелекту (ШІ) в кримінальному процесі, обіг віртуальних активів і протидію синтетичному шахрайському контенту.

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44931/44955>

38. Позняковська Д. Українців попередили про фіктивні шлюби: які будуть наслідки [Електронний ресурс] / Дарина Позняковська // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 20 лип. — Електрон. дані. Як пояснили у Міністерстві юстиції України, фіктивним вважається шлюб, укладений без наміру створити сім'ю та будувати справжні сімейні відносини. Під час розгляду справи суд оцінює не лише факт реєстрації шлюбу, зокрема враховується, чи проживало подружжя разом, чи підтримувало одне одного, чи вело спільне господарство та мало спільний побут. Зазначено, що визнання шлюбу недійсним означає, що особи не набувають прав і обов'язків подружжя, а майно, придбане під час такого шлюбу, ділять залежно від особистого внеску кожного. У Міністерстві також зауважили, що фіктивний шлюб іноді використовують у шахрайських схемах або для ухилення від призову під час мобілізації, і у таких випадках, крім сімейно-правових наслідків, можлива й кримінальна відповідальність. Текст: <https://focus.ua/uk/economics/761544-fiktivniy-shlyub-v-ukrajini-u-yakih-vipadkah-yogo-mozhut-viznati-nediysnim>

39. Пономар Є. А. Кримінологічна характеристика злочинності – торгівлі людьми в Україні в умовах дії воєнного стану

[Електронний ресурс] / Єлизавета Анатоліївна Пономар // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 5. – С. 742-747. Досліджено кримінологічну характеристику торгівлі людьми в Україні в умовах дії воєнного стану. Розкрито нормативний зміст поняття "торгівля людьми" крізь призму положень статті 149 Кримінального кодексу України (КК України), Закону України "Про протидію торгівлі людьми" та міжнародно – правових актів. Проаналізовано основні форми експлуатації людини, визначено зміст уразливого стану потерпілої особи та окреслено особливості цього злочину як сучасної форми рабства. Наведено статистичні показники злочину торгівлі людьми за 2022 - 2024 рр. та акцентовано на зростанні латентності цього виду злочинів в умовах повномасштабної війни, посиленні вразливості біженців, внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та інших соціально незахищених категорій населення. Зроблено висновок про необхідність посилення превентивних механізмів, удосконалення правозастосовної практики та підвищення рівня обізнаності населення щодо ризиків торгівлі людьми в умовах воєнного стану. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44934/44958>

40. Посилення відповідальності за виготовлення та розповсюдження дитячої порнографії: Верховна Рада прийняла за основу законопроект [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 14 лип. [№ 638]. – Електрон. дані. Повідомлено, що 14. 07. 2026 Верховна Рада України (ВР України) ухвалила за основу проєкт Закону України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за виготовлення і розповсюдження дитячої порнографії"(реєстр. № 15294). Метою законопроекту є посилення захисту малолітніх і неповнолітніх осіб шляхом збільшення відповідальності за вчинення дій, пов'язаних із залученням їх до надання послуг сексуального характеру, розповсюдженням серед них творів, зображень або інших предметів порнографічного характеру, втягненням їх до заняття проституцією тощо. Передбачено удосконалення окремих

положень Кримінального кодексу України (КК України), що стосуються виготовлення предметів порнографічного характеру та їх збуту серед повнолітніх осіб. Законопроект передбачає комплексні зміни до статей 301 - 303 КК України. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/391929>

41. Процесуальні особливості та алгоритм дій щодо виконання запитів про міжнародну правову допомогу у кримінальних справах (провадженнях) : наук.-практ. рек. / [М. С. Цуцкірідзе та ін.] ; за заг. ред. М. С. Цуцкірідзе ; М-во внутр. справ України, Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, Голов. слід. упр. Нац. поліції України. — Дніпро : Дніпров. Держ. ун-т внутр. справ, 2025. — 87 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці : A846211** На основі наукового висвітлення положень Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) відомчих та міжвідомчих нормативно-правових актів, ратифікованих Україною міжнародних договорів та узагальнення практики розглянуто поняття міжнародного співробітництва та форми надання відповідної правової допомоги. У межах стадії досудового розслідування приділено увагу процесуальним особливостям виконання запитів від компетентних органів іноземних держав з надання міжнародної правової допомоги у їх кримінальних провадженнях слідчим органом Національної поліції України (НПУ). Окреслено алгоритм таких дій та наведено відповідні зразки процесуальних та інших документів, залежно від змісту доручення, клопотання щодо надання міжнародної правової допомоги у кримінальних провадженнях.

42. Репецький С. П. Кримінально-правова характеристика примушування до шлюбу (ст. 151-2 КК України): проблеми кваліфікації та відмежування від суміжних кримінальних правопорушень [Електронний ресурс] / Сергій Петрович Репецький // Наук. перспективи. — 2026. — № 5. — С. 1656-1669. Здійснено комплексне дослідження юридичного змісту, системних елементів складу злочину та актуальних проблем кваліфікації примушування до шлюбу у вітчизняному кримінальному праві. З'ясовано, що доповнення Особливої частини Кримінального кодексу України

(КК України) статтею 151-2 "Примушування до шлюбу" є вагомим кроком у контексті реалізації положень Стамбульської конвенції щодо посилення кримінально-правового захисту соціокультурних і ментальних прав особистісної сфери людини. Виокремлено чітку систему наукових критеріїв для відмежування ст. 151-2 КК України від суміжних складів злочинів: домашнього насильства, незаконного позбавлення волі або викрадення людини, торгівлі людьми, примушування до вступу в статевий зв'язок. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення диспозиції кримінально-правової норми та узагальнення правозастосовної практики. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45272/45297>

43. Світлична Є. М. Вимагання неправомірної вигоди як кваліфікуюча ознака: проблеми кримінально-правової оцінки [Електронний ресурс] / Єлизавета Михайлівна Світлична, Оксана Олександрівна Мітіна // Наук. перспективи. – 2026. – № 5. – С. 1729-1739. *Розкрито зміст вимагання неправомірної вигоди як кваліфікуючої ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України (КК України). Розглянуто проблеми його встановлення та відмежування від суміжних правових явищ. Зазначено, що в умовах сучасної антикорупційної політики України питання правильної кримінально-правової оцінки таких діянь набуває особливої актуальності з огляду на складність їх доказування та поширеність прихованих форм протиправного впливу з боку службових осіб. Окрему увагу приділено аналізу судової практики Верховного Суду, яка відіграє важливу роль у конкретизації ознаки вимагання. Зроблено висновок, що правильне розуміння змісту вимагання неправомірної вигоди має принципове значення для забезпечення єдності правозастосовної практики та недопущення необґрунтованого інкримінування цієї кваліфікуючої ознаки. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45278/45303>*

44. Сеник Т. Б. Сучасні моделі судового розгляду у кримінальному провадженні: загальна характеристика [Електронний

ресурс] / Т. Б. Сенік // Право і сусп-во. – 2026. – № 3. – С. 294-299. Досліджено моделі судових розглядів у кримінальному провадженні та їх особливості. Окреслено три теоретичні моделі судового розгляду у кримінальному провадженні: суворо змагальна модель (англосаксонська), змішана модель (континентальна, інквізиційна) та змішана модель із змагальним підходом. Констатовано, що модель судового розгляду залежить від країни, де здійснюється судовий розгляд, та зроблено висновок, що наближенням до ідеального прояву судової моделі є судова модель у кримінальному провадженні, яка належить англосаксонській правовій системі. Текст: https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/3_2026/40.pdf

45. **Сирко Д. Тиск на бізнес в умовах війни: коли кількість підозр стає важливішою за право - блог Дмитра Сирка** [Електронний ресурс] / Дмитро Сирко // Юрид. практика. – 2026. – 23 лип. – Електрон. дані. Розглянуто проблему необгрунтованого тиску на бізнес з боку правоохоронних органів. Відзначено значне розширення правоохоронної системи та збільшення кількості правоохоронних органів, а також наведено статистичні дані щодо кримінальних проваджень, порушених проти бізнесу з липня 2021 р. по травень 2026 р. Надано поради бізнесу щодо спілкування з правоохоронними органами та наголошено, що тиск, побудований на формальних показниках, є юридично вразливим, а небгрунтовані підозри спростовуються та оскаржуються у результаті якісного захисту. Текст: <https://pravo.ua/tysk-na-biznes-v-umovakh-viiny-koly-kilkist-pidozr-staie-vazhlyvishoiu-za-pravo-bloh-dmytra-syrka/>

46. **Сорокін А. А. Розумні строки в кримінальному провадженні** [Електронний ресурс] / А. А. Сорокін, В. О. Кузьменко // Право і сусп-во. – 2026. – № 3. – С. 307-313. Досліджено зміст та значення принципу розумних строків у кримінальному провадженні як однієї з ключових гарантій забезпечення ефективного правосуддя та дотримання прав людини. Приділено увагу нормативному закріпленні цього принципу на конституційному та процесуальному рівнях, а також на його зв'язку з

міжнародними стандартами, зокрема положеннями Європейської конвенції з прав людини. Розкрито зміст категорії "розумний строк" і наголошено, що дотримання розумних строків не повинно зводитися виключно до швидкості розгляду справи, а має забезпечувати реальну можливість реалізації процесуальних прав усіх учасників. Висвітлено особливості застосування принципу розумних строків в умовах воєнного стану та окреслено відповідні положення Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Констатовано, що дотримання розумних строків є важливою умовою забезпечення справедливого, ефективного та неупередженого кримінального провадження, а вдосконалення процесуальних гарантій на всіх етапах судочинства є необхідною умовою зміцнення довіри до судової влади та забезпечення реального права особи на справедливий суд у розумні строки.

Текст: https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/3_2026/42.pdf

47. **Степанова Г. М. Кримінальне провадження щодо адвокатів: проблеми правового регулювання та напрями вдосконалення** [Електронний ресурс] / Ганна Миколаївна Степанова, Олена Вікторівна Шаповал // Наук. перспективи. – 2026. – № 5. – С. 1766-1774. Досліджено актуальні проблеми кримінального процесуального регулювання провадження щодо адвокатів як особливого суб'єкта кримінального процесу. З урахуванням положень чинного кримінального процесуального законодавства України, наукових підходів та практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) проаналізовано зміст і межі гарантій адвокатської діяльності у кримінальному провадженні. Відзначено, що у діяльності органів досудового розслідування нерідко виникають ситуації втручання у професійну діяльність адвокатів під час проведення слідчих (розшукових) дій, зокрема обшуків, оглядів та тимчасового доступу до речей і документів, що може супроводжуватися порушенням адвокатської таємниці та негативно впливає не лише на права самого адвоката, а й на процесуальні гарантії його клієнта. Сформульовано висновок про необхідність удосконалення кримінального процесуального законодавства України шляхом формування

комплексного підходу до регламентації кримінального провадження щодо адвокатів.

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45281/45306>

48. **Ступицький М. А. Оптимізація кримінального процесу** [Електронний ресурс] / Максим Андрійович Ступицький // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2026. – № 2, ч. 2. – С. 149-155. *Досліджено проблеми оптимізації кримінального процесу в контексті підвищення ефективності діяльності органів кримінальної юстиції щодо протидії кримінальним правопорушенням, їх попередження та забезпечення реалізації справедливості кримінальної відповідальності. З'ясовано, що оптимізація спрямована на досягнення завдань кримінального провадження шляхом забезпечення належного притягнення винної особи до кримінальної відповідальності та недопущення необґрунтованого кримінального переслідування невинуватого. Окреслено основні елементи оптимізації, яка має на меті виконання конституційних положень забезпечення прав, свобод та інтересів людини та забезпечення законності. На основі аналізу законодавства Європейського Союзу (ЄС) та України обґрунтовано підстави подальшого удосконалення чинного законодавства та внесення змін в окремі положення диспозиції процесуальних норм.* Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2026-2-2/Pravo_ua_2026_2_2_149.pdf

49. **”Теракт” за сценарієм: справа Єрмолаєва та інформаційна війна проти України** [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2026. – 16 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про замах, скоєний в Монако на підсанкційного українського олігарха Вадима Єрмолаєва. Зазначено, що правоохоронці Монако запідозрили у скоєнні цього злочину українку Анастасію Березовську та оголосили її у міжнародний розшук, але 06. 07. 2026 заковане тіло Березовської знайшли у Макарівському районі Київської області із вогнепальною раною голови. За результатами слідчих дій правоохоронцями одразу ж були затримані підозрювані у її*

вбивстві – чинний офіцер Головного управління розвідки (ГУР) та колишній правоохоронець, як з'ясувалося, експрацівник Служби безпеки України (СБУ). Висвітлено, як цю кримінальну справу використовують російські та проросійські пропагандисти для створення негативного міжнародного інформаційного фону довкола України. Окреслено механізм інформаційно-психологічних операцій (ІПСО), які ворог організовує щоразу, коли українці за кордоном стають учасниками, жертвами чи підозрюваними гучного злочину. Наголошено, що кінцева мета ворога – дискредитація України перед її західними партнерами, послаблення довіри до української держави, створення перешкод для подальшої військової, політичної та європейської підтримки, тож ці події варто розглядати не як ізольовані кримінальні інциденти, а як критичний виклик національній безпеці, що потребує відповідної реакції на них та негайної протидії. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194650/>

50. **Томляк Т. С. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства: сучасні виклики та тенденції. судова практика притягнення до відповідальності** [Електронний ресурс] / Таїса Сергіївна Томляк, Олександра Володимирівна Присяжнюк, Ольга Вячеславівна Суліма // Наук. перспективи. – 2026. – № 5. — С. 1800-1821. Досліджено юридичну відповідальність за порушення екологічного законодавства України як ключовий інструмент забезпечення екологічної безпеки та реалізації конституційного права на безпечне довкілля. Розкрито зміст поняття екологічного правопорушення, визначено його основні ознаки та підстави притягнення до відповідальності. Проаналізовано особливості застосування адміністративної, кримінальної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища. Висвітлено сучасні тенденції розвитку судової практики та відзначено зростаючу роль судів у забезпеченні екологічного правопорядку та імплементації європейських стандартів екологічної відповідальності. Зроблено висновок про необхідність подальшого удосконалення механізмів

юридичної відповідальності, гармонізації національного законодавства з правом Європейського Союзу (ЄС), а також посилення превентивної та компенсаційної функцій екологічного права як запоруки ефективного захисту довкілля. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45284/45309>

51. **Троценко Л. ГУР розкрило плани Росії щодо заселення окупованих територій** [Електронний ресурс] / Людмила Троценко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 20 лип. — Електрон. дані. *Як повідомило Головне управління розвідки Міністерства оборони України (ГУР МО України), РФ продовжує змінювати демографічну ситуацію на тимчасово окупованих територіях (ТОТ), переселяючи туди власних громадян і витісняючи місцеве населення. Для заохочення переїзду на захоплені території російська влада використовує такі стимули, як: підвищені зарплати, компенсація витрат на оренду житла, безкоштовні земельні ділянки та пільгові програми придбання нерухомості. У ГУР зазначили, що станом на липень 2026 р. в окупованих Криму та Севастополі вже проживають від 200 до 300 тис. етнічних росіян; на ТОТ Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей перебувають приблизно 200 тис. громадян РФ і близько 100 тис. трудових мігрантів із країн Центральної Азії та Кавказу. У ГУР наголосили, що така практика суперечить нормам міжнародного гуманітарного права: переміщення цивільного населення держави-окупанта на окуповані території має ознаки воєнного злочину відповідно до положень Римського статуту Міжнародного кримінального суду (МКС).* Текст: <https://ua.korrespondent.net/world/russia/4895707-hur-rozkrylo-plany-rosii-schodo-zaselennia-okupovanykh-terytorii>

52. **Троценко Л. Удар РФ Київщині: порушено дві кримінальні справи** [Електронний ресурс] / Людмила Троценко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 24 лип. — Електрон. дані. *Як повідомили в Офісі Генерального прокурора (ОГП), відкрито два кримінальних провадження за фактом російської атаки на приватний об'єкт у Київській області, де*

перебували представники української оборонної індустрії, і внаслідок якої є щонайменше 10 загиблих і близько 100 постраждалих. Перше провадження стосується воєнного злочину, скоєного російськими військовими; друге – можливого неналежного виконання службових обов'язків під час підготовки та проведення заходу, що могло призвести до загибелі людей. В ОГП заявили, що слідство встановить, хто ухвалював рішення про проведення заходу, хто погоджував місце, час і формат його проведення, які заходи безпеки були передбачені та чи були належним чином оцінені ризики в умовах воєнного стану. За фактом атаки російських військ прокурори здійснюють процесуальне керівництво у кримінальному провадженні за ст. 438 Кримінального кодексу України (КК України) – порушення законів та звичаїв війни. Окреме провадження відкрили за частиною 3 ст. 367 КК України – службова недбалість, якщо вона спричинила тяжкі наслідки. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4897012-udar-rf-kyivschyni-porusheno-dvi-kryminalni-spravy>

53. **Ханін С. Провокація злочину: межі допустимого втручання** [Електронний ресурс] / Семен Ханін, Артур Габріелян // Юрид. практика. – 2026. – 16 лип. — Електрон. дані. На основі аналізу положень Кримінального кодексу України (КК України) та Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) розглянуто проблему провокації злочину під час підготовки та проведення заходів з контролю за вчиненням злочину. Наведено рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), у яких сформульовано критерії визначення провокації, та висвітлено вітчизняну судову практику з означеного питання. Наголошено на необхідності вдосконалення кримінального законодавства України з метою усунення певних прогалин щодо кримінально-правового реагування на провокацію злочину. Текст: <https://pravo.ua/provokatsiia-zlochynu-mezhi-dopustymoho-vtruchannia/>

54. **Чекмарьова І. М. Основні засади запобігання злочинності в місцях позбавлення волі** [Електронний ресурс] / І. М. Чекмарьова,

В. С. Щирська, І. О. Теслюк // Право і сусп-во. – 2026. – № 3. – С. 226-232.

Досліджено основні засади запобігання злочинності в місцях позбавлення волі як одного з важливих напрямів кримінально-виконавчої політики. Встановлено, що пенітенціарна злочинність є складним соціально-правовим явищем, яке формується під впливом системи взаємопов'язаних факторів середовищного, індивідуального та організаційного характеру. Розглянуто систему запобігання злочинності в установах виконання покарань на трьох основних рівнях: загальносоціальному, спеціально-кримінологічному та індивідуальному. Визначено роль органів та установ національної кримінальної виконавчої системи у здійсненні профілактичної діяльності, спрямованої на усунення причин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень серед засуджених. Обґрунтовано необхідність удосконалення організаційно-управлінського механізму функціонування установ виконання покарань, посилення профілактичної та виховної роботи із засудженими, а також впровадження ефективних програм їх ресоціалізації та соціальної адаптації. Текст: https://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2026/3_2026/32.pdf

55. **Шевчук А. Укроборонпром відреагував на вибухи у Вишневому** [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 12 лип. — Електрон. дані. *Як повідомила пресслужба компанії "Українська оборонна промисловість", за результатами попереднього розслідування щодо вибуху внаслідок російського удару складу боєприпасів одного з підприємств компанії у Вишневому, керівників двох державних підприємств звільнено з посад за порушення вимог законодавства та правил безпечного зберігання боєприпасів. Також звільнено інших посадових осіб, чії дії або бездіяльність могли призвести до тяжких наслідків. Зазначено, що всі винні крім звільнення також нестимуть кримінальну відповідальність відповідно до чинного законодавства України. Вказано, що "Укроборонпром" повністю співпрацює зі Службою безпеки України (СБУ) та іншими органами досудового розслідування, надаючи всю необхідну інформацію та документи. Водночас на всіх підприємствах*

товариства триває комплексна перевірка дотримання вимог щодо зберігання та безпеки під час роботи із засобами ураження. Нагадано, що внаслідок влучань і численних пожеж у м. Вишневе знищено сотні будинків на п'яти вулицях, дев'ять людей загинули та 58 постраждали, евакуйовано майже півтисячі жителів. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4893632-ukroboronprom-vidreahuvav-na-vybukhy-u-vyshnevomu>

56. **Шендрик Ю. В. Деякі проблемні питання щодо проведення обшуку в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / Юлія Володимирівна Шендрик // Наук. перспективи. – 2026. – № 5. – С. 1909-1922. *Розглянуто проблемні питання щодо проведення обшуку в умовах воєнного стану. Досліджено норми кримінального процесуального законодавства, що регламентують проведення обшуку, у тому числі без ухвали слідчого судді. Проаналізовано судову практику щодо надання дозволу на проникнення до житла чи іншого володіння особи, а також судову практику щодо розгляду кримінальних справ по суті, під час яких виникали питання про допустимість доказів, отриманих в ході проведення обшуку. Особливу увагу приділено дотриманню прав та свобод людини при проведенні обшуку, а також реалізації засад кримінального провадження, зокрема питань недоторканості житла чи іншого володіння особи, недоторканості права власності, забезпечення права на захист, права на професійну правничу допомогу, безпосередності дослідження доказів. З'ясовано вплив воєнного стану на гарантії дотримання прав і свобод людини, зокрема при проведенні обшуку. Висвітлено зміни, які були внесені до кримінального процесуального законодавства України в період воєнного стану, зокрема щодо проникнення до житла чи іншого володіння особи. Обґрунтовано необхідність внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), зокрема щодо: врегулювання дій слідчого, дізнавача, прокурора при проведенні обшуку під час оголошення сигналу повітряної тривоги; визначення статусу оперативних підрозділів при проведенні вказаної слідчої*

(розшукової) дії; накладення арешту на вилучене в ході обшуку майно тощо.

Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45292/45317>

57. Шуліга В. А. Теоретико-криміналістичні засади виокремлення вбивств, вчинених в умовах побутового конфлікту, як окремої категорії кримінальних правопорушень [Електронний ресурс] / Володимир Андрійович Шуліга // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 5. – С. 962-977. *Досліджено теоретико-криміналістичні засади виокремлення вбивств, вчинених в умовах побутового конфлікту, як окремої категорії кримінальних правопорушень. Доведено, що вбивства, вчинені в умовах побутового конфлікту, доцільно розглядати як окрему криміналістичну категорію, оскільки їм притаманна сукупність відносно сталих ознак. Зроблено висновок, що виокремлення зазначеної категорії кримінальних правопорушень має важливе теоретичне і практичне значення для подальшого формування окремої методики їх розслідування, що сприяє правильному висуненню слідчих версій, визначенню типових слідчих ситуацій, розробленню алгоритмів першочергових слідчих дій, оцінці мотиву та психологічного фону події, а також підвищенню ефективності доказування у кримінальних провадженнях цієї категорії.* Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/44952/44977>

58. Юзікова Н. С. Правові моделі звільнення від кримінальної відповідальності за військові кримінальні правопорушення: порівняльно-правове дослідження [Електронний ресурс] / Наталія Семенівна Юзікова // Наук. перспективи. – 2026. – № 5. – С. 1923-1938. *Здійснено порівняльно-правовий аналіз сутності та моделей звільнення від кримінальної відповідальності за військові кримінальні правопорушення в умовах воєнного стану. Досліджено еволюцію вітчизняної правової парадигми через впровадження ч.5 ст.401 Кримінального кодексу України (КК України). Виокремлено три світові макромоделі звільнення від кримінальної відповідальності за військові кримінальні правопорушення: європейська модель (Німеччина, Польща, Хорватія); пострадянська*

ретроспективна модель (Грузія, Азербайджан, Казахстан); ізраїльська модель. Встановлено, що визначальним тригером самовільного залишення частини (СЗЧ) та дезертирства є страх за власну безпеку та моральне вигорання військовослужбовця. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення українського законодавства з урахуванням зарубіжного досвіду. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/45293/45318>

27.07.2026

Укладач: Груніна Л. В.